

Stichting Opera Rotterdam

Geadviseerd subsidiebedrag: € 491.960

Gevraagd subsidiebedrag: € 700.000

Over de instelling

Stichting Opera Rotterdam (hierna: O. Festival), podiumkunsten, festivals, Rotterdam

O. Festival (co)produceert en presenteert jaarlijks een tiendaags muziektheaterfestival op diverse locaties in Rotterdam. Een festivaleditie omvat state-of-the-art opera- en muziektheaterproducties, stadsprojecten waarin op Rotterdam geïnspireerde festivalproducties met verhalen uit de stad en/of bijzondere locaties in de stad centraal staan, een internationaal professionalsprogramma en een impactprogramma met debatten, interviews, discussies en lezingen. Het festival wil met de universele kracht van de zangstem een breed publiek recht in het hart raken. De instelling vertelt actuele en urgente verhalen uit de stad en de wereld en gelooft in de positieve maatschappelijke impact daarvan. Ze wil het meest grensverleggende opera- en muziektheaterfestival ter wereld zijn. Ze wordt daarbij naar eigen zeggen gedreven door de kernwaarden 'nieuwsgierig', 'betrokken' en 'grenzeloos'.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.25 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Opera Rotterdam een subsidiebedrag toe te kennen van € 491.960.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad kent O. Festival als een festival dat voor, door en met de stad Rotterdam presenteert en produceert, met daarbij een duidelijke keuze voor internationale uitvoerenden. Daarbij heeft het festival na de naamswijziging (voorheen: Operadagen Rotterdam) een mooie en betekenisvolle lading kunnen geven aan zijn profiel. De raad heeft waardering voor de diepgang en de diversiteit in de programmering en voor de manier waarop het festival het muziektheater artistiek-inhoudelijk bevraagt. Dit geeft blijk van vakdeskundigheid binnen de organisatie.

Tegelijkertijd is O. Festival open, toegankelijk en aansprekend en loopt de programmering uiteen van 'volkse' muziekuitvoeringen tot experimenteel

muziektheater en daagt zowel goed ingevoerde liefhebbers als ongeofende kijkers uit. De raad vindt de kwaliteit van de programmering over het algemeen hoogstaand en waardeert de inspanningen van het festival om het begrip van wat muziektheater is opnieuw te definiëren. De verbinding tussen lokaal en internationaal is onderdeel van de succesformule van het festival. De raad is zeer te spreken over de verbinding die het aangaat met de stad Rotterdam, zowel wat betreft de inhoudelijke keuze voor uiteenlopende locaties voor de presentaties, als de benadering van de verschillende doelgroepen in de stad.

Jonge makers krijgen een centrale plek op het festival en talent krijgt solide begeleiding, ook naar het bredere internationale muziektheaterveld. Er zijn daarnaast langere relaties met meer gevestigde makers, bijvoorbeeld met Club Gewalt of dansmaker Nicole Beutler. Samen met O. Festival zette zij haar eerste stappen in het muziektheater, in 2025 gaat tijdens het festival een grote productie van haar hand in première.

De raad heeft op basis van de staat van dienst van O. Festival veel vertrouwen in de plannen voor de subsidieperiode 2025 - 2028. De organisatie formuleert de activiteiten voor de komende jaren langs programmatische lijnen, zoals internationaal aanbod ('Welcome to the world'), nationaal aanbod ('Made in Holland') en nieuwe talenten ('Embrace the future'). Tegelijkertijd werkt zij vanuit een drietal ambities: 'Impact versterken naar publiek en artiesten', '360 graden samenwerken met partners' en een 'Integrale verantwoordelijkheid voor talent'. Het nieuwe 'Creators Connection Program' komt uit die laatste ambitie voort en biedt een door het Music Theatre Now-netwerk geselecteerde groep jonge makers uit verschillende landen waaronder Nederland de mogelijkheid om op verschillende Europese festivals kennis uit te wisselen, samen te werken en inspiratie op te doen. De raad is enthousiast over deze voornemens en vindt ze helder uiteengezet, met steeds een duidelijk en overtuigend verband tussen het profiel en de missie van het festival en de artistieke uitwerking daarvan.

O. Festival speelt een vooraanstaande rol in het internationale muziektheaterveld. Zo is ze een belangrijke partner binnen Music Theatre Now (onderdeel van UNESCO's International Theatre Institute). Hieruit vloeit jaarlijks een driedaagse Professionals Conference voort, inclusief presentaties van Nederlandse makers aan wie hiermee een platform wordt geboden, zodat zij zich ook in het buitenland op de kaart kunnen zetten. O. Festival won in 2023 de Fedora Opera Award. Ze geeft met overtuiging invulling aan een internationale platformfunctie voor hedendaags muziektheater en draagt bij aan de positionering van Nederlands werk in een mondiaal speelveld.

De raad is eveneens positief over de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling, zowel voor als achter de schermen. Formats als 'O. Lab' en 'First Dates' spreken tot de verbeelding; hier vindt experiment plaats op kleine

schaal, voor zowel makers als publiek. De raad waardeert de wijze waarop talentontwikkeling nauw verweven is met de programmering van het festival. Uit de plannen blijkt helaas niet altijd duidelijk of de beschreven activiteiten voornemens zijn of dat ze reeds plaatsvinden.

Maatschappelijke betekenis

O. Festival is onlosmakelijk verbonden met de stad Rotterdam en onderhoudt vele samenwerkingsverbanden met een brede waaier aan partijen, waaronder De Doelen en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. De artistiek coördinator speelt een belangrijke rol in het verbinden van de verschillende community's met het festival. Hij zorgde ervoor dat het netwerk is gegroeid, het festival is inmiddels een vraagbaak geworden voor andere organisaties, ook op zakelijk gebied.

De raad vindt het festival betekenisvol voor de stad. Het concentreert zich niet alleen rondom reguliere theaterlocaties maar zoekt ook de uitdaging op met locaties in de Rotterdamse wijken en havens. In subsidieperiode 2021 - 2024 heeft de organisatie in toenemende mate aangetoond actief te zijn in de haarvaten van de stad en succesvol verbinding te kunnen maken met diverse bevolkingsgroepen. Ze werkt samen met Cultuur Concreet om de binding met Rotterdam te optimaliseren ('Maak mee in je wijk').

De raad constateert dat de inspanningen op dit gebied, zeker waar het gaat om het opbouwen van een goede band met makers uit de verschillende wijken, veel tijd en aandacht kost. De inzet daarop strookt niet helemaal met de bedrijfsvoering van een festival, dat niet in continuïteit werkt en slechts met een klein vast team. Het is aan de instelling om ervoor te waken dat deze wijkgerichte activiteiten beheersbaar blijven.

De instelling is voldoende transparant over de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code en beschrijft voldoende hoe ze omgaat met eerlijke en gelijke beloning voor personeel. De onderbouwing van de inzet hierop is voldoende maar met betrekking tot naleving in de toekomst zijn de plannen beperkt toegelicht. O. Festival wil in gesprek gaan met medewerkers, producenten, groepen en leveranciers om te zorgen voor solidariteit in fair pay, fair chain en fair share. Begin 2024 is er in het kader van de sociale veiligheid een gedragscode opgesteld en zal een externe vertrouwenspersoon worden aangesteld. O. Festival volgt de cao Toneel en Dans.

De raad is positief over de manier waarop de instelling reflecteert op diversiteit en inclusie. Het festival handelt vanuit een breed, inclusief perspectief in het benaderen van makers en publiek. Het nieuwe project 'Inner Circle', een meerjarig stadsproject, is hiervan een mooi voorbeeld. De organisatie schrijft: 'een inkijk in de beleavingswereld van de ander slecht sociale en maatschappelijke barrières; een voorwaarde voor verbinding tussen heel verschillende mensen. (...)

Programma en context komen samen.’ Hierbij scheidt het festival ruimte om verbindingen te leggen tussen het project en andere programmalijnen, zoals het ‘Creators Connection Program’, zodat ook hier het lokale met het internationale kan worden gecombineerd. De raad heeft grote waardering voor deze aanpak.

De instelling beschrijft voldoende hoe ze de Code Diversiteit & Inclusie toepast en maakt het voldoende aannemelijk dat het beschreven beleid in de praktijk ook uitgevoerd wordt of gaat worden. De raad vindt het op basis van de beschrijving aannemelijk dat de gemaakte plannen voor de toekomst zullen bijdragen aan meer diversiteit en inclusie binnen de instelling. Ze gaat onder meer vervolg geven aan de in 2023 uitgevoerde D&I Scan met betrekking tot Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid (DIG).

Toegankelijkheid

De raad vindt O. Festival toegankelijk en waardeert de inspanningen die op dit vlak worden verricht. Het festival is goed zichtbaar in de stad en is in veel wijken actief, waardoor het programma veelal dicht bij de inwoners wordt gebracht en een divers publiek trekt. Publieksgroepen worden actief en met een grote mate van zorgvuldigheid benaderd. De raad is onder de indruk van het feit dat er tijdens de editie van 2023 70 procent nieuw publiek werd bereikt. Hij is positief over de naamswijziging van het festival, vindt dat deze het aanbod beter vertaalt en bijdraagt aan een laagdrempeliger idee van het festival voor de bezoeker.

Daarbij hanteert de organisatie tamelijk lage prijzen en is er fors geïnvesteerd in een aantal gratis onderdelen, ook voorafgaand aan het festival. Het festival is duidelijk zichtbaar in de stad (onder andere met banieren en beeldende kunstobjecten). In het licht van de rijkdom van het programma is de communicatie erover soms een uitdaging: hoe vertaal je alle achterliggende ideeën over thema’s en rode draden duidelijk en effectief naar de bezoeker? De raad vindt de aanpak hieromtrent af en toe weinig overzichtelijk.

Wat betreft digitalisering reflecteert de instelling helder en kiest ervoor samen te werken met lokale omroep OPEN Rotterdam, met wie zij elk jaar een documentairereeks rond de stadsprojecten maakt. Dit vergroot de betrokkenheid onder de lokale bevolking die om wat voor reden dan ook niet fysiek naar voorstellingen kan komen. Daarnaast wordt samengewerkt met OperaVision, een operastreamingplatform. Ook wordt samen met de (locatie)partners gewerkt aan de verbetering van de toegankelijkheid van het programma voor bezoekers met een fysieke, auditieve, visuele en cognitieve beperking.

Wat betreft het onderdeel Publiek van de Code Diversiteit & Inclusie is de raad te spreken over het concrete doel dat voort is gekomen uit de scan die de organisatie heeft uitgevoerd. Ze wil publieksgroepen meer laten mengen. Dit strookt met de observatie van de raad dat het festival weliswaar een breed publiek bereikt, maar

wel grotendeels in sterk gesegregeerde circuits: wie er in de zaal zit, hangt erg af van locatie en type productie.

Bedrijfsmatige gezondheid

O. Festival is financieel gezond. Ze had in 2022 een relatief hoge liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen en heeft in 2025 een mix van eigen inkomsten (61 procent) en subsidies (39 procent). De instelling geeft aan dat de subsidieafhankelijkheid iets is toegenomen door de introductie en naleving van de verschillende codes.

De begroting is realistisch gezien het activiteitenplan, maar kent lichte risico's. De afgelopen jaren heeft O. Festival een goede balanspositie kunnen behouden met een eind 2024 verwacht eigen vermogen van 400.000 euro. Desondanks vraagt de instelling fors meer subsidie aan ten opzichte van 2021 - 2024 om de inflatie en een extra bijdrage voor talentontwikkeling en fair practice te compenseren.

De instelling verwacht in de komende jaren structureel minder financiering van private fondsen binnen te halen, een aanzienlijk deel van de eigen inkomsten. Dit wil zij opvangen door O. Talentscouts uit te breiden en meer donateurs te werven. Mogelijk biedt de uitbreiding van het artistieke team een kans om nieuwe fondsen aan te boren, voornamelijk voor internationale programmering. Het valt de raad op dat in de plannen een toename in coproducties wordt beschreven, maar dat de bijdragen hiervoor in de begroting niet stijgen.

De instelling beschrijft voldoende hoe ze de principes van de Governance Code Cultuur toepast. De raad van toezicht heeft in 2023 zijn functioneren in de vorm van een zelfevaluatie beoordeeld en vastgelegd. De aandachtspunten die hieruit volgden, worden opgevolgd. Festival O. wil de doelen die ze zich met betrekking tot de code stelt op onderdelen nauwkeuriger definiëren, vastleggen en naleven.

Geografische spreiding

O. Festival is gevestigd in Rotterdam. Binnen de categorie Podiumkunstenfestivals zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.